

JAARVERSLAG 2024 OUD-CASTRICUM

In 2024 is er weer veel werk verricht door alle vrijwilligers van de Stichting Oud-Castricum. De wekelijkse werkmiddagen en werkavonden werden goed bezocht. Zonder de inzet van de vrijwilligers zou veel van de historie van Castricum verloren gaan.

Het bestuur kwam vrijwel maandelijks bij elkaar of raadpleegden elkaar via e-mail.

Jaarlijks vinden er contacten plaats tussen het bestuur en de andere vrijwilligers tijdens de voor- en najaarsvergadering. Tijdens deze vergaderingen legt het bestuur de jaarrekening, het jaarverslag en de begroting aan alle vrijwilligers voor. Meer informeel zijn de BOT-overleggen, waarin zowel bestuur als vrijwilligers ideeën en discussiepunten naar voren kunnen brengen.

Naast al het werk is er ook voldoende tijd voor ontspanning: een Nieuwjaarsbijeenkomst, een uitje en een barbecue waarbij alle vrijwilligers en hun partners welkom zijn.

Team Archeologie

Bijzondere vondsten:

Op 1 februari is in de regio Egmond aan den Hoef een penning gevonden van Dirk V (1054-1091), en in oktober is een metalen boeksluiting gevonden waar het leer van het boek nog aan vastzat.

In het kader van het project duinverstuiving tussen Castricum en Heemskerk zijn grote delen van het zeeduin weggehaald om natuur te herstellen. Dit leverde vondsten op uit de Tweede Wereldoorlog, waaronder een betonnen geschutspuut, stukjes vliegtuigaluminium, een K98-huls en enige granaatscherven. Het team was met toestemming aanwezig.

Activiteiten en bijeenkomsten

Een vrijwilliger van het archeologieteam, ook werkzaam bij Hollandia, werd ingehuurd om het Buizerdvlak bij Bergen aan Zee te monitoren.

Op 16 maart vergaderde AWN-afdeling 9 in De Duynkant, waar Frans Diederik een lezing gaf over de bewoners in Kennemerland ten tijde van de Romeinen.

Op 23 mei bracht het team een bezoek aan de Romeinse wachttorens, die in Krommenie is gevonden.

In mei en juni leidde overmatige regenval tot wateroverlast in de kunstbunker aan de Helmweg. Dit resulteerde uiteindelijk in het door de PWN uitgevoerde herstel van kanalen en sloten uit de ontginningsperiode rond 1830.

Op 16 juni, tijdens de Nationale Archeologiedag, waren bezoekers welkom om te detecteren.

Het was qua opgraafwerkzaamheden een rustig jaar, maar desondanks zijn er enkele bijzondere vondsten gedaan en werden er diverse activiteiten en herstelwerkzaamheden uitgevoerd.

Team Archiefonderzoek

De beschrijving van de bewoningsgeschiedenis van alle huizen, die in het jaar 1930 in Castricum en Bakkum stonden, is in 2024 gereedgekomen. In 2024 is vooral gewerkt aan de woningen aan de Alkmaarderstraatweg, Mient, Stationsweg, Hoogevoort, Dokterspad, terrein Duin en Bosch, Kooiweg en Dorpsstraat.

De basis hiervoor was de lijst, die de gemeente Castricum in 1930 heeft uitgebracht met voor elke woning het nieuwe huisnummer. In dat jaar is de gemeente Castricum namelijk overgegaan van een huisnummering per wijk naar een huisnummering per straat. In deze lijst van straatnamen is per huisnummer de naam van de hoofdbewoner in 1930 vastgelegd.

Voor deze beschrijvingen zijn naast de familiegegevens ook veel kadastrale gegevens uit de archieven in Alkmaar en Haarlem gebruikt.

Er is hard gewerkt aan het CasGis project, waardoor het mogelijk wordt -om via interactieve historische kaarten uit de jaren 1832, 1898 en 1930- online de geschiedenis van Castricum te verkennen. Het wordt daardoor mogelijk om per woning de naam van de bewoner, het beroep enz. in het betreffende jaar op te vragen. In 2025 wordt CasGis op de website geplaatst.

Voor de rubriek 'honderd jaar geleden' in het jaarboek 2024 zijn gegevens verzameld uit 1923. In datzelfde jaarboek is de geschiedenis van de families Beentjes beschreven.

Team Archiefbeheer

Aan het ordenen en ontsluiten van het archief wordt het hele jaar doorgewerkt. Afgelopen jaar kreeg het team ook weer foto's aangeboden vanuit de bevolking. Hier zitten vaak afbeeldingen tussen, die de hiaten opvullen van wel bekende situaties. Maar ook foto's, die nog volkomen onbekend waren. Dit jaar heeft Oud-Castricum weer een deel van de collectie van Henk Heideman in bruikleen gekregen. Het nakijken of een afbeelding al aanwezig is, is erg arbeidsintensief. Bij de foto's van Henk Heideman wordt ook vaak informatie vermeld, bijvoorbeeld over personen, die nog niet bekend waren. De nieuwe gegevens worden aan de beeldbank foto toegevoegd.

De nieuw binnengekomen films werden ontsloten en het al aanwezige bestand werd beter beschreven. Een deel van de films is te bekijken op ons YouTube-kanaal. Ga naar www.youtube.com en zoek op Oud-Castricum. Elk kwartaal wordt er een nieuwe film aan toegevoegd.

Vanaf de oprichting van Oud-Castricum heeft Niek Kaan tientallen interviews met bekende en minder bekende Castricummers en Bakkummers op cassettebandjes opgenomen. In de loop van de jaren gaat de kwaliteit van deze geluidsopnamen achteruit. Dit jaar zijn er weer een aantal uitgewerkt en zijn de cassettebandjes gedigitaliseerd.

Wekelijks wordt er aan de bibliotheek gewerkt. Nieuwe uitgaven en ook de door schenking verkregen boeken worden toegevoegd.

Aan de documentenbank wordt bijna dagelijks gewerkt door het verwerken van oude krantenartikelen en documenten uit het eigen archief.

Elke week worden objecten beschreven en vindbaar gemaakt door de objecten in De Duynkant op een vaste locatie op te slaan. Naast objecten zijn er ook vele topo- of themakaarten die ontsloten worden. Uiteindelijk zal alles op de website te vinden zijn.

Dit jaar is er een verzameling van ca. 65.000 bidprentjes geschonken. Deze worden gedigitaliseerd en ontsloten in een aparte nieuwe Beeldbank. Het zal nog jaren duren eer die allemaal beschikbaar zijn.

Team Cultuurhistorie en Monumenten

Dankzij de medewerking van bouwbedrijf A.C. Borst en het opleidingsinstituut voor de bouw Espec zijn er op 26 maart op de begraafplaats aan de noordzijde van de dorpskerk drie historische graftekens herplaatst. Van de oorspronkelijk houten graftekens zijn prachtige replica's gemaakt. Met dank aan de bedrijven, die dit mogelijk hebben gemaakt.

Het gemeentebestuur heeft op ons verzoek aan de straatnaamborden voor Huibert van Ginhoven, Jan Hoberg en Leo Toepoel toegevoegd dat het verzetsstrijders betreft uit de Tweede Wereldoorlog en de datum van hun fusillade. De nieuwe borden zijn nog voor de jaarlijkse dodenherdenking aangebracht.

Bij de vaststelling van een nieuwe Erfgoednota in 2020 besloot de gemeenteraad mee te doen aan het door het rijk geïnitieerde project 'kerkenvisie' en een onderzoek uit te voeren naar de toekomst van aanwezige kerkgebouwen. Wij hebben onze zienswijze kenbaar gemaakt. Op 4 november jl. is het rapport gepresenteerd en aan het gemeentebestuur aangeboden.

Voor de realisering van drie wooneenheden in provinciaal monument boerderij Cronenburg is door de eigenaar een omgevingsvergunning aangevraagd. De contouren van de historische boerderij, nabij de plaats van het uit de 14e eeuw daterende gelijknamige kasteel, blijven volgens het bouwplan behouden. Wij hebben de eigenaar steun voor zijn plannen toegezegd.

Het 'krankzinnigengesticht Duin en Bosch' was ooit een dorpje op zichzelf. Het had zelfs een eigen brandweer. Daarvoor is rond 1920 achter de dokterswoningen aan de Van Oldenbarneveltweg een brandspuithuisje gebouwd. Net als andere historische panden van het ziekenhuis is het aangewezen als rijksmonument. De nieuwe eigenaar heeft het gebouwtje dit jaar gerestaureerd ingevolge een overeenkomst met de gemeente. Aan het mooie wijkje is hiermee een pareltje toegevoegd.

Het gemeentebestuur van Castricum heeft voor 2024 en 2025 onder meer het voornemen om een archeologische verwachtingenkaart en een cultuurhistorische waardenkaart te ontwikkelen. Het dit jaar ingestelde Erfgoedplatform met vertegenwoordigers van de erfgoedorganisaties in de gemeente speelt hierbij een belangrijke rol. Tot het gemeentelijk uitvoeringsprogramma behoort ook een herziening van de subsidieregeling voor onderhoud van gemeentelijke monumenten en jaarlijkse evaluatie van het erfgoedbeleid.

Met het PWN is overleg gepleegd over een integraal onderhouds- en beheerplan voor de oude begraafplaats van ziekenhuis Duin en Bosch. Ook het Erfgoedplatform is hierbij betrokken. Wij volgen de uitvoering van het plan.

Onder grote belangstelling is op 21 november in de dorpskerk het boek 'De oorsprong van Castricum ontdekt' van Hans van Weenen gepresenteerd. Het is een indrukwekkend boek waarin de vroegmiddeleeuwse ontstaansgeschiedenis van Castricum wordt belicht. Ook Oud-Castricum heeft eraan bijgedragen met foto's en archeologische gegevens. Een belangrijke bron waren de grondtransacties opgenomen in het Oud-Rechterlijk Archief (1580-1809) die beschreven zijn door Tonny Sminia en Simon Zuurbier.

De historische organisaties van Bergen, Castricum, Egmond en Schoorl hebben een fietsroutekaart ontwikkeld en uitgegeven. De route van de Heereweg of Herenweg wordt gevolgd. Dit is al vanaf de middeleeuwen een belangrijke verbindingsweg. De Kerkbuurt en de Oosterbuurt zijn voor het grondgebied van Castricum in de beschrijving betrokken. De kaart is bij Oud-Castricum en in het Huis van Hilde verkrijgbaar. Bij de jaarlijkse monumentendag in september is hier aandacht aan besteed.

In het kader van de ontwikkelde fietsroute heeft de gemeente een voorstel overgenomen voor de plaatsing van enkele nieuwe monumenten-informatieborden. De borden die zijn toegevoegd staan op de Dingstal naast het oude raadhuis, op de Overtoom bij het voormalig Armenhuis en bij het Schoutenhuis. Ook bij de boerderij Albert's hoeve is de historie weergegeven.

Team educatie

Het team educatie draagt zorg voor het onderhoud en de exploitatie van de schelpenkar. Voor het behoud van de kar is deze dit jaar twee keer in de lijnolie gezet, zodat we deze trots ten toon konden stellen bij een vijftal gelegenheden. Dit gebeurde dit jaar bij de Bloemendagen in Limmen (van 20 tot 23 april), het pupillenkamp van AVC (26 mei) de Visserijdag in Egmond aan Zee (15 juni), Vlaggetjesdag te Scheveningen (22 juni) en de Publieksdag op het Erfgoedpark de Hoop te Uitgeest (14 en 15 september).

In samenwerking met Henk Waal en met medewerking van Jacob Beentjes en oud jachtopzichter Jan Verdwaald is er in maart een mooie film over de drijfjacht en de stroperij in onze duinen tot stand gekomen. Over dit onderwerp hebben we ook een presentatie verzorgd in het zorgcentrum De Bogaert.

Verder hebben twee basisscholen (Helmgras en de Montessorischool) dit jaar de Duynkant bezocht voor hun onderwijsprojecten. De plusklas van de Montessorischool heeft een project over onze Castricumse geschiedenis afgerond met een expositie, die enkele weken tentoongesteld is in de filmzaal op de "Burgemeesterstafel". De school Helmgras heeft meegedaan aan een project over de Tweede Wereldoorlog. De leerlingen kregen een presentatie, moesten onderzoekopdrachten uitvoeren en namen deel aan een fiets- en wandelroute.

Team Redactie: jaarboek 2024 in nieuw jasje

Het 47e Jaarboek is in 2024 in een nieuw jasje gestoken. Het jaarboek is in de loop der jaren in een vaak terugkerende vormgeving gepresenteerd, die meestal was gekoppeld aan de uitgever. Omdat Uitgeverij Pirola in 2023 met het bedrijf stopte, na meer dan 35 jaarboeken gemaakt te hebben voor Oud Castricum, ging de redactie op zoek naar een andere uitgever. De keuze hiervoor viel op Uitgeverij Noord-Holland uit Wormer. Door vormgever Rolf Kliffen is een prachtig nieuwe omslag met bijpassende vormgeving van het binnenwerk ontworpen. Wederom een mooi visitekaartje voor Oud-Castricum. Op de cover van de achterzijde was voor het eerst een QR-code te vinden, waarmee de lezer snel en gemakkelijk op de webpagina van Oud-Castricum terecht komt.

De redactie is er ook in 2024 weer in geslaagd om een afwisselend en goed gevuld jaarboek op te leveren. Een korte bloemlezing: zo is onder andere het veertigjarig bestaan van kringloopwinkel Muttathara beschreven. Er is een verhaal over een Castricumse marineman die in 1952 terecht kwam in een oorlog in Korea. Het jaarboek toont tevens enkele haarscherpe foto's van Castricum rond 1900 van de bekende Amsterdamse fotograaf Jacob Olie en vertelt welke notarissen er door de jaren heen actief waren in ons dorp. Een ander artikel beschrijft het roerige leven van de 91-jarige Bertus Stuijbergen, een priester die in de jaren zestig het celibaat losliet, omdat hij ervoor koos om in het huwelijk te treden. Uiteraard ontbreken ook dit jaar de vaste rubrieken niet. De redactie heeft met veel plezier weer gewerkt aan dit mooie jaarboek en is alweer druk bezig met het volgende!

(met dank aan Hans Boot n.a.v. zijn artikel over het jaarboek in de Castricummer)

De Duynkant

Elke week werd er op maandagmiddag in de Duynkant geklust. Sinds december is Jan de Groot (geboren in de Bakkummerstraat) ook huismeester en daardoor kunnen veel meer klussen worden aangepakt.

Om na te kunnen gaan of het klimaat in de filmzaal gezond is, werd een CO2-meter aangeschaft en geplaatst.

Tijdens één van de warmste weken van 2024 heeft een team vrijwilligers een stukje grond bij de anti-tankmuur en het pad daarnaartoe bestraat.

Omdat het pand nu zonnecellen en warmtepompen heeft, zijn we minder geld kwijt aan energiekosten. Daardoor kan een groter deel van uw donatie worden besteed aan de historie van "Castricum en Bakkum".

In het afgelopen jaar is het dakbedekking van de keuken en opslagruimte vernieuwd èn voorzien van PIR-isolatie – dus nog minder energiegebruik!

In de werkruimte werd de TL-verlichting vervangen door LED. Het was wel wennen, want de ruimte was ineens veel lichter.

PR en website

Ook in 2024 kwam de nieuwsbrief vier keer uit, in maart, juni, september en december. De teams leveren elke keer stukken in om de nieuwsbrief te vullen. Vrijwilligers leveren ook artikelen aan over hun speciale aandachtsgebied. Zo ontstaat er elk kwartaal een goed gevulde en informatieve nieuwsbrief. De nieuwsbrief wordt verstuurd aan ongeveer 1200 donateurs en nieuwsbriefabonnees.

Twee jaar na de aanmelding voor snel internet zijn we eindelijk aangesloten op glasvezel internet. De vrijwilligers kunnen nu thuis op de computerbestanden van de Duynkant ophalen, aanpassen en opslaan. Opslaan van bestanden op de thuiscomputer en op een usb-stick overbrengen is in principe niet meer nodig!

Samenstelling bestuur

Op 31 december 2024 bestond het bestuur uit: Jan Frens (voorzitter), Ria Beens (secretaris), Maarten Geerdes (penningmeester), Albert Lourens (lid) en Rino Zonneveld (lid).

Met dank aan alle medewerkers.